

України «Про електронну комерцію» електронний договір, укладений шляхом обміну електронними повідомленнями, підписаний у порядку, визначеному цим Законом, за правовими наслідками прирівнюється до договору, укладеного у письмовій формі (п. 12 ст. 11 Закону). Абзацом другим частини 2 ст. 639 ЦК України передбачено, що договір, укладений за допомогою інформаційно-телекомунікаційних систем, «вважається укладеним у письмовій формі».

Список використаних джерел:

1. Про електронну комерцію. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19#Text>.
2. Хижняк О. С. Використання електронного документообігу й електронного цифрового підпису промисловими підприємствами у збутовій і закупівельній діяльності: переваги і недоліки. *Науковий журнал «Причорноморські економічні студії»*. Одеса. Вип. 10. 2016. С. 154.
3. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо усунення адміністративних бар'єрів для експорту послуг URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1724-19#Text>.
4. Про електронні документи та електронний документообіг URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>.
5. Про нотаріат. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text>.

Кишинська І. О.,

курсант

Навчально-наукового інституту
права та підготовки фахівців для
підрозділів Національної поліції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Нагорна О. О.,

старший викладач кафедри
цивільного права та процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
старший лейтенант поліції

ЗМІНИ В ГОСПОДАРСЬКОМУ ПРАВІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Господарське право – комплексна галузь права, норми якої регулюють суспільні відносини при капіталізмі, що виникають у процесі здійснення підприємницької діяльності [1]. Галузь знаходиться на стику цивільного та податкового права. У соціалістичній економіці господарське право регулювало відносини між підприємствами та організаціями, пов'язані один з одним у процесі виробництва, постачання товарів та виконання науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт [2].

Господарська діяльність здійснюється фізичними особами, зареєстрованими як підприємців безосвіти юридичної особи; селянськими (фермерськими) господарствами; юридичними особами, зокрема, федеральними державними (муніципальними) унітарними підприємствами, казенними заводами, комерційними і некомерційними організаціями, громадськими об'єднаннями.

Як суб'єктів господарської діяльності, як правило, в особі уповноважених органів, виступають і держава, і суб'єкти, і органи місцевого самоврядування.

Діяльність перерахованих вище суб'єктів господарювання регулюється та контролюється з боку держави за допомогою видання нормативних правових актів та здійснення функцій контролю та нагляду за їх належним і одноманітним виконанням по всій території України. Сукупність юридичних норм, що регламентують діяльність суб'єктів господарювання, носить назву «Господарське право».

Моніторинг законодавства України продемонстрував дві тенденції: з одного боку, зміст нормативно-правових актів не відповідає економічним процесам, які швидко змінюються, а з іншого боку, спроби унормувати ці процеси в економіці призводять до хаотичного наростання кількості нормативно-правових актів, при цьому ледь прийняті нормативно-правові акти обростають відразу великою кількістю поправок, змін і доповнень.

Модернізація господарського законодавства не представляє собою завдання виключно господарського права або навіть правової системи в цілому, її нагальність визначається потребами нинішнього соціально-економічного стану країни, для якого характерні такі явища, як неприпустимо низький рівень захисту права власності, дискримінація суб'єктів підприємницької діяльності тощо [3].

Ринкове господарство. Тут місце центрального органу планування займають мільйони економічних суб'єктів, що самостійно складають індивідуальні плани господарювання) Їхні рішення орієнтуються на встановлені в безперешкодній конкуренції ціни, чому сприяє оподаткування. Цей спонтанний порядок орієнтований на примноження, а не на перерозподіл, у зв'язку з чим створюється безліч різних товарів [3]. Обмін товарів та послуг здійснюється на принципі панування приватної автономії цивільного договірної права, що впливає з визнання приватної власності.

Таким чином виявлення і осмислення новітніх, а також переосмислення існуючих процесів і тенденцій, що характеризують формування, еволюцію і трансформацію сучасного господарського законодавства, зумовлюють потребу в розробці теоретичних і методологічних основ його модернізації.

Модернізація (фр. Modernization, від moderne – новітній, сучасний) – це удосконалення, поліпшення, оновлення, зміна чого-небудь, приведення його у відповідність із сучасними вимогами і нормами, показниками якості [1, с. 402; 2, с. 534]. Фердинанд Тенніс вказував, що модернізація – перехід від спільноти до суспільства [3, с. 9].

Сучасне господарське право сприймається як самостійна галузь права, визначальна правові основи господарювання та регулююча відносини, що у процесі організації та здійснення господарську діяльність, що з виготовленням і реалізацією продукції, виконанням робіт і наданням послуг задоволення потреб окремих споживачів і громадських потреб. Нормативною основою господарського права є господарське законодавство [1].

При цьому господарська діяльність як предмет регулювання господарського права виділяється своєю складністю, багатоетапністю, професійним та систематичним характером, що відрізняє цю діяльність від споживчих відносин, де повністю діють норми цивільного права.

Таким чином, господарське право, як галузь права, представляє собою сукупність норм, що регулюють відносини в галузі підприємницької та комерційної діяльності, і тісно пов'язані з ними інші, у тому числі корпоративні, некомерційні та суспільні відносини, а також відносини з державного регулювання економіки з метою забезпечення інтересів особистості, суспільства, держави. У цьому курсі розглядаються:

- поняття, предмет, сутність, принципи та метод господарського права;
- як науки і практичної галузі, що вимагає великого обсягу якісних знань, що дозволяють оптимально вирішувати досить складні завдання управління та правового забезпечення діяльності організацією в умовах розвитку ринкових відносин, глобалізації економіки та частих змін законодавства у даній області.

Господарство включає два види діяльності:

- підприємництво має на меті одержання розподіл та споживання прибутку;
- некомерційну діяльність економічного характеру.

Держава у громадських інтересах впливає на суб'єкти, здійснюють господарську діяльність, контролює її.

Відповідна діяльність держави регулюється не приватним господарським правом, а господарсько-адміністративним правом. Усі групи відносин складають у єдності багатогранну професійну діяльність з виробництва користуються платоспроможним попитом товарів робіт послуг, яка і становить предмет господарського права. Забезпечити їх якісне регулювання здатне господарське право інструментами впливу на виробництво та пов'язані з ним процеси.

Господарське право дозволяє охопити єдністю регулювання як комерційні, а й некомерційні відносини у сфері господарювання. Це дозволяє говорити про більшу інструментальну цінність концепції господарського права, ніж концепції підприємницького права [4].

Господарське право виходить з закріплених у законодавстві єдиних основоположних засадах правового регулювання, поширюються на весь комплекс правових норм, що забезпечують регулювання господарської діяльності. Значення принципів полягає в тому що здійснення, регулювання та контроль господарської діяльності повинні відповідати принципам

господарсько-правового регулювання за відсутності конкретних нормативних приписів регулюючих дані та подібні суспільні відносини, слід застосовувати принципи господарсько-правового регулювання.

Загальногалузевий принцип законності у сфері господарювання означає наступне). По-перше, сам суб'єкт господарювання зобов'язаний дотримуватися встановлених державою вимоги). По-друге, держава має забезпечити законність правових актів та правомірність діяльності своїх органів та посадових осіб (підприємець повинен підкорятися закону, а не чиновнику). По-третє, законодавчі акти мають відображати реальні суспільні господарські процеси та бути найбільш стабільними у правовій системі) [4].

Принцип отримання прибутку як мети підприємницької діяльності підкреслює, що держава і суспільство зацікавлені в тому, щоб підприємці та комерційні організації отримували прибуток, виплачували заробітну плату, вносили платежі до бюджету.

У зв'язку з цим законодавство передбачає можливість у разі, коли замість прибутку підприємець несе збитки' ставити питання про зміну або дострокове припинення договірних відносин, у тому числі за рішенням суду. Забезпечення прибутковості в підприємницької діяльності має пріоритет перед стабільністю господарського договору).

Отже, у період воєнного стану право на провадження господарської діяльності може набуватися суб'єктами господарювання на підставі безоплатного подання до органів ліцензування, дозвільних органів та суб'єктів надання публічних (електронних публічних) послуг декларації про провадження господарської діяльності (далі – декларація), що містить відомості без отримання дозвільних документів (документів дозвільного характеру, ліцензій або інших результатів надання публічних послуг), крім видів господарської діяльності за переліком.

Список використаних джерел:

1. Dzhabrailov R. A., Malolitneva V. K., Hudima T. S. Перспективи модернізації господарського законодавства України у контексті концепції сталого розвитку. *Economics and Law*. 2018. Вип. 2 (50). С. 3-19.
2. Гарагонич О. В. Господарська правосуб'єктність акціонерних товариств. ДУ «Інститут економіко-правових досліджень імені В. К. Макутова НАН України», 2020.
3. Ілларіонов О. Ю. Ініціатива «трійка-сімка-туз» щодо рекодифікації (оновлення) цивільного законодавства. Другі наукові читання пам'яті академіка В. К. Макутова (м. Київ, 3 липня 2020 р.). Київ: НАН України, 2020. С. 223-235.
4. Ільчук О. В. Вдосконалення правового регулювання господарських відносин як складник покращення інвестиційного клімату в Україні. *Вчені записки*, 2019. С. 620-1961.